

Juttutyypit

Pomedia julkaisee sekä uutisellisia (Asiaa-kategoria) että mielipiteellisiä (Ajatuksia-kategoria) juttutyyppejä. Uutiselliset jutut tunnistaa sinisestä ikonista, kantaaottavat punaisesta. Kokeellisille tekstilajeille on käytössä punainen ikoni, mutta siinä voi olla piirteitä myös uutisellisistä juttutypeistä.

Pomediaan voi tehdä seuraavia tietoa välittäviä juttutyyppejä:

- [uutinen](#)
- [hyötyjuttu](#)
- [reportaasi](#)
- [menot](#) ja
- [henkilöjuttu](#).

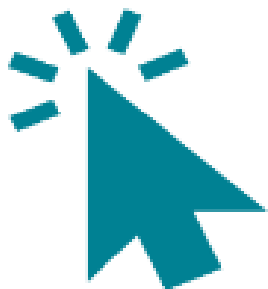
Pomedian mielipidekirjoitustekstilajeja ovat

- [kolumni](#)
- [essee](#)
- [arvostelu](#)
- [satiiri](#).
- [Kokeellista](#)-juttutyyppi mahdollistaa edellisten juttutyyppien yhdistelmät ja myös muiden tekstilajien julkaisun -- journalistista otetta unohtamatta.

Pääjuttutyyppien lisäksi Pomediassa on palstoja, joita toimitetaan säännöllisesti. Ne ovat tämän sivun lopussa, ja niiden määritelmää tarkennetaan vielä. Uusia palstoja voidaan kehittää jatkuvasti lisää, mutta juttutyypit ovat pysyviä.

Juttujen kokoluokat

- **S** on pituudeltaan korkeintaan 2 000 merkkiä tai 1–5 minuuttia videota tai 5–10 min ääntä
- **M** on korkeintaan 3 000 merkkiä tai noin 10 minuuttia videota tai 10–15 minuuttia ääntä
- **L** on korkeintaan 5 000 merkkiä tai noin 15 minuuttia videota tai 15–20 minuuttia ääntä
- **XL** on alle 7 000 merkkiä tai 30 minuuttia videota tai 20–25 minuuttia ääntä
- **XXL** on yli 7 000 merkkiä tai yli 30 minuuttia videota tai yli 25 minuuttia ääntä

HYÖTYJUTTU

Hyötyjutun on nimensä mukaisesti tarkoitus tarjota lukijalle hyötyä, kuten vinkkejä arkielämään. Hyötyjuttu voi olla lyhyt ja ytimekäs tai pitkä ja muistuttaa jopa artikkelia. Riippuen jutun tyylistä, voi sen pituus vaihdella 2 000–5 000 merkin välillä. Myös pidempien hyötyjuttujen tekeminen on mahdollista.

Juttujen tulee kuitenkin seurata jonkinlaista kaavaa. Niiden rakenne voi olla esimerkiksi vaiheittain etenevä ja sisältää numeroituja kohtia. Toisaalta juttu voidaan toteuttaa myös kysymys – vastaus muodossa. Tärkeintä on, että hyötyjuttu on loogisesti etenevä sekä helposti luettava eikä muistuta esimerkiksi pitkää esseetä.

Jutun rakentamisessa voi hyödyntää muun muassa ammattilaisten haastatteluja, kuvia, videoita tai piirroksia. Esiteltävä hyöty voi olla sekä toimituksen ulkopuolisen että toimittajan omaan kokemukseen pohjautuva. Hyötyjutun aiheet voivat vaihdella hauskoista välipalavinkeistä terveydenhoitajan neuvoihin siitä, miten koulustressiä voi välttää.

Reportaasi

REPORTAASI

Reportaasissa kerrotaan paikan päältä tapahtumista. Siinä on tarkoitus luoda läsnäolon tuntu ja tunnelma paikasta, jossa lukija ei ole itse ollut. Ympäristön ja tapahtumien kuvailulla sekä toimittajan omilla havainnoilla on suuri merkitys reportaasissa. Pidä kaikki aistit avoimina!

Pyri haastattelemaan ihmisiä ja keräämään talteen heidän tunnelmiaan. Reportaasin kieli saa olla luovaa ja persoonallista. Käytöissäsi ovat kaunokirjallisuudesta tutut keinot, kuten esimerkiksi ympäristön kuvailu, dialogi, nopeutukset ja takaumat sekä kehys- ja sisäkertomukset.

Reportaasin voi rakentaa esimerkiksi kellonaikojen avulla. Muistiinpanoja tehdessä kannattaa siis katsahtaa kelloon monesti samalla kun tarkastelee muuta ympäristöä. Reportaasin ei tarvitse alkaa vasta tapahtumapaikalta, sillä myös matkasta sinne saattaa saada hyvää materiaalia.

Mitaltaan reportaasin tulisi olla vähintään M-kokoa, eli 3 000 merkkiä tai 10 minuuttia, mutta mieluiten tätä enemmän. Kuvien määrän alaraja on kolme ja ylärajaa ei oikeastaan ole. On mahdollista tehdä myös kuvareportaasi. Tässä kuvien määrä on niin suuri ja ne kertovat tapahtumista niin hyvin, että tekstin määrä saa olla pienempi kuin M-kokoa.

Menot

MENOT

Menot-juttujen tarkoituksena on kertoa jostain tulevasta opiskelijoille sopivasta tapahtumasta. Niiden tarkoitus on kertoa totuudenmukaista tietoa tapahtumasta ja rohkaista opiskelijoita yhteiskunnalliseen osallistumiseen.

Menot-jutut ovat sisällöltään melko vapaita, kunhan kyseessä oleva tuleva tapahtuma tulee esille. Niihin voi haastatella esimerkiksi tapahtumaa järjestäviä tai tapahtumaan osallistuvia ihmisiä ja ne voivat olla teksti-, ääni- tai videomuodossa. Jutussa täytyy muistaa kertoa ainakin tulevan tapahtuman tarkka aika ja paikka sekä mahdollinen hinta. Lisäksi voi kertoa, miten paikalle pääsee, kuinka ajoissa paikalle kannattaa saapua tai muuta hyödyllistä tietoa.

Menot-jutut ovat pituudeltaan S-, M- tai L-kokoisia ja ne tulee otsikoida selkeästi, jotta ne on helppo liittää kyseessä olevaan tulevaan tapahtumaan. Menot-jutut tulevat näkyville myös tapahtumakalenterin sivulle.

Henkilöjuttu

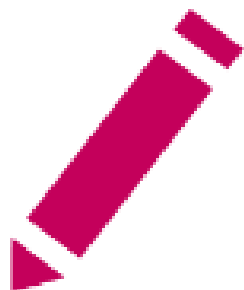
HENKILÖJUTTU

Henkilöjuttu on ajankohtainen, usein tunnetusta henkilöstä tehty tekstimuotoinen juttu, video tai podcast. Tärkeänä kriteerinä on kiinnostavuus, mikä sallii myös ennestään tuntemattomista henkilöistä kirjoittamisen, mikäli näille on sattunut jotakin kiinnostavaa tai aihe on ajankohtainen.

Henkilöjuttu rakennetaan tyypillisesti taustahaastattelun pohjalta, mutta tietoja voi täydentää myös muilla lähteillä, kuten virallisilla asiakirjoilla ja vanhoilla lehtijutuilla. Tekstin lisäksi visuaalisuus on tärkeää ja tarpeen onkin ottaa henkilön persoonallisuutta hyvin esiin tuovia kuvia. Kuvissa pitää näkyä siis esimerkiksi harrastuneisuus, mielenkiinnon kohteet tai arvot. Henkilöjuttuun lisätään lyhyt, esittelevä faktalaatikko, joka sisältää muun muassa nimen, iän, opiskelutilanteen tai ammatin, kotipaikkakunta sekä mahdollisesti muita tietoja, kuten esimerkiksi moton.

Henkilöjutun pituus vaihtelee tarkoituksen mukaan: Henkilön esittely ja tarinan kertominen vaatii yleensä paljon tilaa, mutta julkisuuteen jo nousseen henkilön tutuksi tekemiseen riittää lyhyempikin esittely. Merkkimäärältään juttu on siis lähtökohtaisesti yli 3000 merkkiä eli vähintään M-kokoinen.

Kokeellista

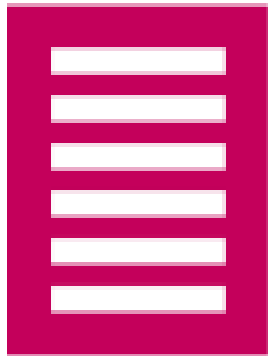

KOKEELLISTA

Kokeellista-juttutyyppi voi olla mitä vain uutta: tekstilajien hybridi tai luovaa kirjoittamista journalismia unohtamatta. Kokeellista-kategoriassa juttujen kanssa saa leikitellä. Saa kokeilla, tutkia ja toteuttaa omia ideoita. Runot, novellit ja kaikenlainen muu kaunokirjallinen ilmaisu on sallittua tiedonvälityksen keinona. Myös huumoria voi kokeilla.

Kokeellinen juttu voi sisältää tekstiä, kuvaa, videota, ääntä tai vaikka niitä kaikkia. Jutun tekemiselle antaa suuntaa alustavasti vain se, että sen tulee olla jotenkin ajankohtainen tai uutiskriteereihin sopiva. Kokeelliset jutut voivat olla joko objektiivisia tai mielipiteitä sisältäviä. Pituudella ei ole väliä.

Kolumni

KOLUMNNI

Kolumni voi koskea mitä tahansa ajankohtaista aihetta. Kolumnissa pitää tulla esille toimittajan mielipide tai mielipiteet sekä aiheen pohdiskelua. On tärkeää tuoda selkeästi esille, mitkä asiat ovat totta ja mitkä omaa mielipidettä tai pohdintaa. Kolumnissa toimittajan mielipiteiden ja pohdiskelun lisäksi esitetyt väitteet ja faktat on oltava kuitenkin totuudenmukaisia. Toimittajan täytyy muistaa tehdä lopuksi faktantarkistus.

Kolumnissa on kolumnikuva sekä lyhyt kuvaus toimittajasta. Kolumnikuva on asiallinen kuva itsestä, jollaiseksi käy myös itse otettu kuva. Kolumnissa ei ole tyypillisesti muita kuvia eikä muutakaan kuvitusta, vaan ne ovat tekstiä. Kolumniin voi ottaa sen aiheesta vaakakuvan, mutta tarvittaessa käytetään kolumnin ikonia kuvituskuvana.

Kolumnin tulee olla noin M-pituinen eli 3 000–4 000 merkkiä, ja sen voi otsikoida viittaamalla kolumnin aiheeseen.

Kolumnin ohjeistus Pomedian ulkopuolisille tekijöille

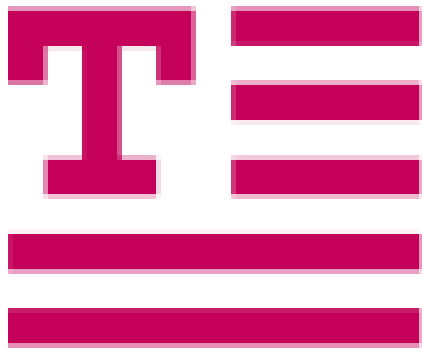
KOLUMNIPALKKIO

Pomedia maksaa kolumnipalkkiota 50 euroa per julkaisukelpoinen juttu, on se sitten tekstiä, kuvaa tai ääntä. Palkkion maksamiseksi tarvitsemme

- kirjoittajan koko nimen
- hetun
- verokortin ja
- tilinumeron.

Nämä tulee lähettää Etelä-Pohjanmaan opiston talouspäällikölle sähköpostitse osoitteeseen sari.makela(a)epopisto.fi. Laita jo sähköpostin aihekenttään tieto siitä, että kyseessä on Pomediaan tehdystä kolumnista maksettava palkkio.

Essee

ESSEE

Essee on monille terminä tuttu lukion äidinkielen tunneilta, mutta journalismissa sille ei ole tarkkaa, kiveen hakattua määritelmää. Essee tarkoittaa pitkää sekä pohdiskelevaa asiatekstiä. Kirjoittajan oma mielipide ja ääni tulee esille esseessä. Esseessä esitellään ja perustellaan oma väite kattavasti, lähteitä apuna käyttäen. Omia kokemuksia ja kiinnostuksen kohteita on hyvä hyödyntää esseettä kirjoittaessa.

Esseen kirjoittaminen vaatii asiantuntemusta tai kiinnostusta aihetta kohtaan, jotta sitä voi käsitellä monipuolisesti. Tekstin kieli saa olla hyvin persoonallista ja pitkällekin pohdiskelevaa. Juuri nämä seikat erottavat esseen esimerkiksi kolumnista ja analyysistä.

Koska essee on pitkä asiateksti, olisi merkkimäärän oltava Pamediassa vähintään 4 000, enintään 15 000 merkkiä. Tekstin loppuun on myös merkattava lähteet. Esseissä on usein kuva toimittajasta, kuten kolumneissa. Kirjoittaja lisää itsestään asiallisen selfien ja pienen kuvauksen tekstiin. Esseen ei aina tarvitse olla pelkästään tekstiä. Esimerkiksi kuvaessee käsittelee ilmiötä tai aihetta useiden kuvien kautta.

Arvostelu

ARVOSTELU

Arvostelussa analysoidaan, tulkitaan ja arvioidaan sen kohteena olevaa teosta. Arvosteltavana voi olla kirja, kappale, ruoka, keikka, elokuva, näytelmä tai jokin paikka eli oikeastaan mistä tahansa voi kirjoittaa arvostelun. Arvostelu on arvostelijan mielipide teoksesta.

Arvostelussa pitää aluksi ainakin lyhyesti esitellä, mistä teoksessa on kyse. Kaikkea esimerkiksi juonesta ei tarvitse kertoa, vaan tärkeitä on tarttua kyseisessä teoksessa olennaisimpiin asioihin. Sitten teosta täytyy analysoida ja esimerkkien avulla perustella oma mielipide siitä. On tarkoitus, että lukija saa käsityksen arvosteltavasta asiasta ja voi tämän avulla esimerkiksi päättää katsooko esimerkiksi kyseisen elokuvan tai meneekö arvosteltuun ravintolaan.

Arvostelun tavoitepituus Pamediassa on M-kokoa eli 3 000 merkkiä. Tämä jakautuu esimerkiksi kolmeen 1 000 merkin kappaleeseen, joista ensimmäisessä esitellään teos, toisessa analysoidaan ja tulkitaan sitä ja kolmannessa kerrotaan oma mielipide teoksesta. Otsikossa ja ingressissä voi jo vähintään vihjata siitä, mitä arvostelussa aikoo teoksesta sanoa.

Arvostelussa annetaan lopuksi tähtiä tai muita emojina yhdestä viiteen. Symbolien lukumäärä monille tuttu, joten arviot ovat siten vertailukelpoisia. Arviossa pitää olla vähintään yksi kuva, joka on arvioitavasta teoksesta. Arvosteluun voi myös linkittää muiden medioiden tekemiä arvosteluja samasta teoksesta, sillä Pomedian arvostelu ei välttämättä ole ainoa eikä samanlainen kuin

muut samasta teoksesta tehnyt.

Ennen arvostelun kirjoittamista teokseen on tutustuttava perusteellisesti. Kannattaa tehdä muistiinpanoja jo lukiessaan tai katsoessaan sitä. Lopullinen arvio teoksesta on kuitenkin aina kokijan näkemys ja mielipide. Siten arvostelusta ei synny vastineoikeutta.

Satiiri

Satiiri on kriittinen, pilkallinen tai aggressiivinen tekstilaji, jossa hyödynnetään huumorin keinoja ajankohtaisten aiheiden tarkastelussa. Satiiri voi olla tekstiä, kuvaa, videota tai ääntä tai kaikkia niitä. Satiirin päätarkoitus on poliittinen, yhteiskunnallinen tai moraalinen kannanottaminen. Satiiri tekee kohteestaan naurettavan. Tarkemmin satiiria erittelee esimerkiksi [Sisältösekaannus](#).

Juttutyypien määrittelyssä on käytetty lähteinä mm.

- Uutismedian liiton [Juttutyypit](#)-materiaalia
- Tampereen yliopiston Comet-tutkimuskeskuksen ja Aalto-yliopiston yhteisessä hankkeessa tuotettu [Sisältösekaannus](#)-materiaalia
- Wikipediaa, mm. [uutiskriteerit](#)

Pomedian palstat

Tarkemmat määritelmät tulossa.

1. Uutispodcast
2. Tuoretta tutkimusta
3. Kysymys–vastaus-palsta
4. RRR – Rehelliset reissureportaasit
5. Hyvä paikka